

Nr. 45 Informatiebrief

Zaaknummer: Z – 22/067422
Documentnummer: 401539
Datum: 2 juli 2024 / verzonden: 2 juli 2024
Onderwerp: Reactie aanbevelingen van de Rekenkamercommissie over onderhoud wegen, bruggen en onderdoorgangen en toezegging verantwoordelijkheid "Prorailtunnels"
Portefeuillehouder: Wethouder Schokker
Bijlage(n): 1. Reactie aan de Rekenkamercommissie

Geachte Raad,

In de raadsvergadering van 7 maart 2024 is het rapport *Onderzoek onderhoud wegen, bruggen en onderdoorgangen* van de Rekenkamercommissie WVOLV behandeld. De gemeenteraad heeft besloten de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie over te nemen en heeft het college verzocht voor de zomer van 2024 aan te geven op welke wijze invulling gegeven kan worden aan de aanbevelingen. Tijdens de behandeling van dit onderwerp is een toezegging 398 gedaan, waarin het college heeft aangegeven zich in te spannen om bij de uitwerking van de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie, duidelijkheid te krijgen over hoe de financiële verantwoordelijkheid van de gemeente ligt met betrekking tot de "Prorailtunnels".

Over de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamercommissie heeft het college in een brief d.d. 23 mei 2023 een reactie gegeven aan de Rekenkamercommissie. (Zie bijlage 1) Deze reactie geeft een goed beeld over de wijze invulling is gegeven aan de aanbevelingen. Daarnaast willen wij verwijzen naar de website <https://www.rekenkamerwvolv.nl/onderhoud-aan-wegen-bruggen-en-onderdoorgangen/> waar informatie over dit onderzoek te lezen is.

Over de toezegging over de "prorailtunnels" kan het volgende worden aangegeven. Het gaat om de onderdoorgang bij station "De Vink", de Wijngaardenlaan en de onderdoorgang aan de Horst en Voordelaan. De onderdoorgangen bij de Wijngaardenlaan en station "De Vink" zijn in eigendom van de ProRail. De gemeente heeft een overeenkomst met ProRail voor het beheren van de tunnel.

Voor de spoorwegonderdoorgang aan de Horst en Voordelaan is de juridische context van het eigendom en de verantwoordelijkheden door advocatenbureau La Gro Geelkerken in december 2020 onderzocht met de volgende bevindingen.

Door inwerkingtreding van de Wet Herverdeling Wegenbeheer uit 1968 is het eigendom en beheer en het onderhoud van het fietspad, dat door de onderdoorgang loopt, overgedragen aan de gemeente. In een overeenkomst van maart 1996 tussen de gemeente Voorschoten en NS Railinfrabeheer B.V. heeft de gemeente aangegeven op de hoogte te zijn van de inhoud van de overeenkomst uit 1968 tussen de Provincie en de NS. De gemeente en NS Railinfrabeheer B.V. zijn overeengekomen dat de gemeente in de rechten en plichten van de Provincie is getreden uit hoofde van de overeenkomst uit 1968. Hierdoor heeft de gemeente de verplichting om alle kosten voor onderhoud en gehele of gedeeltelijke vernieuwing van de onderdoorgang te dragen. De gedachte van NS en de Provincie bij het sluiten van deze overeenkomst in 1968 lijkt te zijn geweest dat de Provincie (nu de gemeente) geheel verantwoordelijk is voor alle kosten die gemaakt moeten worden voor het onderhoud en vernieuwing van de onderdoorgang.

De kwaliteit van het beton bij de onderdoorgang aan de Horst en Voordelaan ter hoogte van de toeritten West en Oost, verkeren in slechte staat. Daarom heeft ProRail het ingenieursbureau IV infra opdracht gegeven het beton van de toeritten West en Oost te onderzoeken. Op basis van het onderzoek worden de vervolgacties en kosten met ProRail en gemeente Voorschoten besproken (medio Q3-2024).

In de tweede helft van dit jaar willen wij daarom uitsluitel geven over de onderhandelingen met ProRail .

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

25 MEI 2023

Rekenkamercommissie WVOLV
Postbus 393
2250 AJ Voorschoten

Datum	23 mei 2023	Datum verzending	
Uw kenmerk		Behandelaar	Marcel Havenaar
Ons zaaknummer	Z/22/067422/349107	Bijlage	
Onderwerp	Bestuurlijke reactie onderzoek		

Geachte leden van de Rekenkamercommissie,

Op 16 maart jl. heeft het college uw rapportage over het onderzoek naar onderhoud aan wegen, bruggen en onderdoorgangen ontvangen. U heeft een concept-aanbiedingsbrief bijgevoegd met een verzoek tot bestuurlijk wederhoor.

Het doel van uw onderzoek was om inzicht en verbeter suggesties te bieden over de besluitvorming, organisatie, financiering en monitoring van het onderhoud van wegen, bruggen en onderdoorgangen.

U heeft het college gevraagd uiterlijk 5 april 2023 een bestuurlijke reactie te geven op de resultaten, conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in uw aanbiedingsbrief en bijbehorende bijlagen. De gemeente Voorschoten heeft aan u een maand uitstel gevraagd en ontvangen. Het treinongeluk heeft een groot tijdsbeslag op onze organisatie gelegd, waardoor u wat later onze bestuurlijke reactie ontvangt. Wij vragen daarvoor uw begrip.

Deze brief bevat de door u gevraagde bestuurlijke reactie. Hierbij wordt eerst een reflectie gegeven op de bevindingen van uw onderzoek. Daarna volgt de bestuurlijke reactie op de aanbevelingen voor de gemeente Voorschoten.

Voorafgaand aan de inhoudelijke reactie op uw onderzoek, spreekt het college uit dat inzicht in kapitaalgoederen, in het bijzonder de fysieke staat, het gevoerde beleid en de financiële gevolgen ervan noodzakelijk is om grip te houden op de gemeentelijke begroting en de raad tools te geven om te (bij)sturen. Het college waardeert daarom zeer dit onderzoeksinitiatief vanuit de Rekenkamer.

Bestuurlijke reactie op uw conclusies

De conclusies in uw aanbiedingsbrief zijn tot stand gekomen door zes factoren nader te toetsen, gebaseerd op de onderzoeksvragen en het concept-normenkader die uw RKC heeft opgesteld. Deze zes factoren zijn: communicatie, areaal en informatie, doelstellingen, planvorming, personele aspecten en financiële aspecten.

Conclusie 1: De gemeenteraden stellen beheerplannen vast, en worden geïnformeerd over de voortgang en realisatie van grotere onderhoudsprojecten.

Bestuurlijke reactie: Wij onderschrijven uw conclusie.

Conclusie 2: De gemeenten hebben de organisatie van het onderhoud aan wegen, bruggen en onderdoorgangen adequaat ingedeeld, maar wel op verschillende wijzen. Alle vier de gemeenten hebben moeite om voor dit onderwerp voldoende geschikt personeel te behouden en aan te trekken.

Bestuurlijke reactie: Wij onderschrijven uw conclusie voor wat betreft de adequate organisatorische indeling van het onderhoud en het tekort aan vakbekwaam personeel in het ruimtelijke domein.

Conclusie 3: De gemeenten wijzigen regelmatig hun ambitieniveau voor de technische kwaliteit van de openbare ruimte (waaronder wegen, bruggen en onderdoorgangen). Dit kan een effectieve en efficiënte uitvoering van het onderhoud bemoeilijken.

Bestuurlijke reactie: Bij conclusie 1 is al genoemd dat de gemeenteraad het ambitieniveau bepaalt. Dit ambitieniveau voor wegen en bruggen binnen de gemeente Voorschoten is sinds 2018 onveranderd niveau C, volgens de CROW beheersystematiek. Aan de hand van de gemaakte keuzes wordt een beheerplan vastgesteld. In het beheerplan onderbouwen we hoe dit onderhoudsbudget ingezet wordt om het gewenste onderhoudsniveau C te behalen en te behouden. Wij delen daarom uw conclusie niet. In 2017 heeft de gemeenteraad het kwaliteitsniveau met ingang van 2018 noodgedwongen aangepast van kwaliteitsniveau B naar C. Vanaf dat moment is kwaliteitsniveau C het nieuwe ambitieniveau geworden.

Conclusie 4: Daarnaast lijkt er soms sprake te zijn van een (te) beperkte afweging bij het wijzigen van het ambitieniveau, zoals in Wassenaar en Voorschoten. Want een besparing op korte termijn kan leiden tot hogere kosten op lange(re) termijn

Bestuurlijke reactie: Wij delen uw conclusie niet. De afweging om vanaf 2018 het onderhoudsniveau te verlagen was van financiële aard en is, u kunt de raadsvergaderingen van 2017 terugkijken, weloverwogen genomen. Gemeente Voorschoten stond namelijk onder preventief toezicht van de provincie en moest bezuinigen doorvoeren op onder andere de onderhoudsbudgetten wegen en bruggen. In 2018 is daarom het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen verlaagd van basis naar sober (kwaliteitsniveau C). Met slim en doelmatig onderhoud is Voorschoten de kapitaalgoederen op een minimumniveau gaan onderhouden.

Conclusie 5: De gemeenten komen op een vergelijkbare wijze tot hun beheer- en onderhoudsplannen. Deze geven een goed beeld van de onderhoudstoestand van de wegen, bruggen en onderdoorgangen.

Bestuurlijke reactie: Wij nemen uw conclusie ter kennisgeving aan.

Conclusie 6: De onderhoudsplannen van de verschillende beheerdisciplines (zoals wegen, bruggen, onderdoorgangen, riolering en groen) worden steeds meer op elkaar afgestemd.

Bestuurlijke reactie: In Voorschoten is de laatste jaren veel aandacht voor integraal gebiedsgericht werken. Waar mogelijk zijn integrale opgaven in wijken zelf leidend voor de organisatie

Conclusie 7: De gemeenten hebben grip op de kosten van regulier onderhoud. Maar zij reserveren soms te weinig middelen voor het bereiken van een bepaald ambitieniveau, terwijl de kosten daarvan bij hen bekend zijn.

Bestuurlijke reactie: Wij herkennen uw conclusie niet goed. Voorschoten werkt met beheerplannen en aan deze beheerplannen zijn kosten en budgetten gekoppeld op basis van het afgesproken ambitieniveau C en toekomstige investeringen. Als de Raad instemt met deze beheerplannen dan zijn de benodigde budgetten op niveau om het gewenste ambitieniveau te kunnen waarborgen.

Conclusie 8: Voor de gemeenten is het lastig om maatschappelijke doelstellingen (leefbaarheid, duurzaamheid, klimaatbestendigheid) te concretiseren in onderhoudsmaatregelen en benodigde budgetten.

Bestuurlijke reactie: Uw conclusie delen wij. Er worden stappen gemaakt om maatschappelijke doelstellingen te vertalen naar impact op onderhoud op korte en langere termijn. Een voorbeeld is klimaatadaptatie waar we zien dat klimaatadaptatieve maatregelen kostenverhogend kunnen zijn in het onderhoud. Het levert daarentegen ook kostenbesparingen op door voorkomen schade door klimaatverandering.

Conclusie 9 De gemeenten voeren weinig systematische nacalculaties uit, en ook evaluaties van projecten en beleidsplannen.

Bestuurlijke reactie: Projecten worden altijd geëvalueerd zowel inhoudelijk als financieel. Wij erkennen dat een optimaliseringsslag gemaakt kan worden. Binnen de P&C cyclus wordt gerapporteerd over de uitvoering van het beleid en vindt bijsturing plaats als dat nodig is.

Conclusie 10: Bij minder ingrijpende onderhoudswerkzaamheden worden omwonenden en bedrijven geïnformeerd. En bij meer ingrijpende onderhoudswerkzaamheden wordt vaak een participatietraject georganiseerd. Ook vindt er afstemming plaats met andere wegbeheerders. Maar verdere samenwerking tussen gemeenten – uitgezonderd tussen Wassenaar en Voorschoten - gebeurt weinig.

Bestuurlijke reactie: Uw conclusie delen wij.

Bestuurlijke reactie op uw aanbevelingen

Aanbeveling 1) Een standvastige koers te volgen met betrekking tot het ambitieniveau voor de technische kwaliteit van de openbare ruimte.

Bestuurlijke reactie: Wij nemen uw aanbeveling over met de toevoeging dat Voorschoten vanaf 2018 een standvastige koers van het ambitieniveau C hanteert. Er worden regelmatig inspecties uitgevoerd om te toetsen of het onderhoud op kwaliteitsniveau C zit.

Aanbeveling 2: Inzichtelijk te maken wat op lange termijn de kosten en opbrengsten zijn van de keuzes voor ambitieniveaus (vooral voor Wassenaar en Voorschoten) en maatschappelijke doelstellingen.

Bestuurlijke reactie: We nemen uw aanbeveling over met de opmerking dat de kosten voor de lange termijn al inzichtelijk zijn gemaakt in de vastgestelde beheerplannen 2023 – 2026.

Aanbeveling 3: In onderhouds- en beheersplannen van de gemeente dezelfde uitgangspunten te hanteren, zodat kostenramingen vergelijkbaar en betrouwbaar worden.

Bestuurlijke reactie: We nemen uw aanbeveling over en gaan met inachtneming van deze aanbeveling door met de consistente lijn en uitgangspunten die Voorschoten al sinds 2018 hanteert.

Aanbeveling 4: Te zorgen voor monitoring bij de stap naar integraal werken (vooral voor Oegstgeest).

Bestuurlijke reactie: Wij nemen uw aanbeveling over.

Aanbeveling 5: De gemeenteraad frequent te informeren over de voortgang van het onderhoudsprogramma.

Bestuurlijke reactie: Wij nemen uw aanbeveling over. De Raad wordt geïnformeerd door middel van het reguliere P&C proces over de voor de voortgang van het onderhoudsprogramma (bijvoorbeeld paragraaf kapitaalgoederen).

Aanbeveling 6: Kennisdeling te stimuleren tussen gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving, concretiseren van maatschappelijke doelstellingen, omgaan met uitvoeringsproblemen, of nieuwe ontwikkelingen zoals aanpassing aan klimaatverandering.

Bestuurlijke reactie: In deze aanbeveling zien wij de uitdagingen terug waarvoor het gemeentebestuur zich de komende jaren gesteld ziet.

Samenvattend richten uw aanbevelingen zich op het behouden van (financiële) grip op de assets en het hebben van kwalitatief inzicht in de kapitaalgoederen zodat sturing plaats kan vinden. Het college neemt uw aanbevelingen voor de gemeente Voorschoten over. Het college onderschrijft het belang van monitoring voor een goede informatiepositie van college én raad. Dit start met voldoende, eenduidige en betrouwbare data. De afgelopen periode zijn hierop al belangrijke stappen gezet.

Het college ziet met belangstelling uw definitieve rapportage en aanbevelingen tegemoet.

Met vriendelijke groet,

**Gemeente
Voorschoten**

Het college van burgemeester en wethouders,

A.R. de Graaf,
Gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
Burgemeester

